

W audycji "Zespoły Amatorskie Przed Mikrofonem" wystąpi z okazji setnej rocznicy swej działalności chór mieszany "Cecylia" w Chełmku pod dyktando Alfonsa Dorswy.

W życiu kulturalnym społeczeństwa ^{pod niemieckim} polskiego ~~zaborom~~-okres lat 70-tych ubiegłego wieku był szczególnie znaniemi ~~okres~~ ^{zmiierzający do} Nakata pruska i waga ~~ta~~ nacisk ~~na~~ germanizowania narodu polskiego. W obronie nowo ojczyzny i dla podtrzymania ducha polskości ^{ludność} ~~zobowiązanie~~ Wielkopolski, Pomorza i Śląska organizowało stowarzyszenia kultury i polską pieśń i pieśń ludową. Jednym z najstarszych towarzystw śpiewaczych, które powstały w tym okresie na Pomorzu był chór "Cecylia" w Chełmku. W sierpniu maja bieżącego roku obchodzono uroczystie 100-ą rocznicę nieprzerwanej i pełnej sukcesów działalności społeczno-kulturalnej tego towarzystwa. Z tej okazji chcemy naszym słuchaczom przedstawić krótki zarys historii zasłużonego Chóru-Jubilata. Według zapisów kronikarskich działalność patriotów chełmuńskich datuje się już od 1868 roku. Z tego okresu znane nam są jedynie nazwiska założycieli towarzystwa śpiewaczego. Byli nimi: ks. Ossow

Karol Reisko i kierownik miejscowej szkoły wyższej - Paweł Żelazny, który ponad 50 lat kierował zespołem. Urządzano wówczas lokalne "święta piosenki" dla uczczenia pamiętnych rocznic zwycięskich bitew i powstań narodowych w okresie zaborów. Po zakończeniu I wojny światowej i odzyskaniu niepodległości kraju - chór rozwija szeroką działalność kulturalną. Statutek dyrygenta przejął w roku 1929 młody, utalentowany Stefan Dorawa. Utrzymanie i dalszy rozwój zespołu jest bezsprzecznie jego zasługą. Chór bierze udział w wieloletnich zjazdach i konkursach śpiewackich na Pomorzu, a wiele cennych dyplomów i nagród z tego okresu świadczy o niezwyklej ruchliwości zespołu. Zorganizowano nawet małą orkiestrę symfoniczną - a chociaż dziś ona już nie istnieje - o jej działalności świadczą - bogata biblioteka muzyczna, instrumenty i liczne okolicznościowe fotografie, będące w posiadaniu rodziny Dorawów.

W okresie lat trzydziestych urządzano każdego roku koncerty z udziałem chóru a w roku 1937 wystawiono nawet operę Karola Kurpińskiego "Krakowiacy i Górale".

Uświetnienie wielu świąt narodowych i rocznic historycznych należało już do stałego programu tego chóru. Każdy jego występ był mile witany i budził wśród społeczeństwa Chełmski coraz większe zainteresowanie do muzyki.

II) wybuch wojny światowej przerywa działalność towarzystwa. Pomimo represji ze strony okupanta chórzyci gromadzą się w mieszkaniach prywatnych na potajemnych lekcyjach śpiewu. Przeżywają też wiele tragicznych chwil. Z rąk hitlerowskich zginęło siedmiu gorliwych i ofiarnych członków towarzystwa. Sztabler i biblioteka zostały jednak uratowane.

Radosną pieśnią wita Chór "Cecylia" wkroczone wojska polskie i radzieckie - pieśnią też śpiewają powołowanych w czasie okupacji patriotów polskich i bojowników Ruchu Oporu, różnych narodów w czasie składania ich prochów na Cmentarzach Bohaterów w Chełmnie i Toruniu.

Lata następne - to występy na zjazdach śpiewaczych, festynach ludowych oraz koncerty w Chełmińskim Robotniczym Domu Kultury - a także w okolicznych miastach i wsiach.

W roku 1958 towarzystwo poniosło dotkliwą stratę. Odszedł na zawsze dyrygent - Stefan Dorewa. Kierował on zespołem nieustraszenie przez 26 lat. Jego dorobkiem artystycznym opiekują się w dalszym ciągu jego trzej synowie: - Alfons, który przejął batutę po ojcu, Józef oraz Marian - organizatorzy a zarazem propagatorzy śpiewu wśród młodzieży chełmińskiej. Do dobrych wyników, które zespół osiągnął przyczyniło się również wielu chórzystów a wśród nich

Janina Grabowska, Piotr Rażyński, Stanisława i Edmund Zieliński,
 Franciszka i Aleksander Binkowscy, Renika Jaworska, Franciszka
 Jakubowska i Hieronim Orłowski - Dawno już przekroczyli ^{już} 40-letnie
 swej pracy w chórze.

Ostatnie dziesięciolecie działalności chóru obfituje w wiele
 sukcesów. Zdobycie czołowych lokat w konkursach śpiewaczych, zdobycie
 lauru śpiewaczego XX-letnia PRL, zdobycie na własność pucharu
 przechodniego, liczne wyróżnienia za udział w uroczystościach
 państwowych - to wyniki wyjątkowej pracy sakralnej i organizacyjnej
 Zarządu Chóru, którego przewodniczącą od lat niekłódkowo - prezes
 towarzystwa Józef Kucharski wraz z dyrygentem Alfonsen Dorawą.

My ze swej strony - życzymy Chórowi-Jubilatowi - na progu
 drugiego stulecia jego działalności artystycznej, dalszych zaszczyt-
 nych osiągnięć w krzewieniu polskiej pieśni na Pomorsku. A teraz
 oddajemy głos chórowi "Cecylia" w Chojnki. Na wstępie usłyszymy
 kantatę skomponowaną przez Stanisława Kwaśnika.

/Tabela I/

Posłuchajmy utworu Tadeusza Tytusa "Westerplatte"

/Tabela II/

Oto pieśń Stanisława Gajdeckiego - "Naprzód żołnierze wolności"

/Tabela III/

I jeszcze Bajkiak w opracowaniu Adama Renika

/Tabela IV/

4'00"

4'30"

3'30"

Na zakończenie prosimy posłuchać fragmentów kantaty "Pomorsze"
kompozycji Kazimierza Olszewskiego. 6' 10"

Solistami są: Maria Wiśniewska i Jan Rybecki. Akompaniuje
Józef Dorawa.

/Zaśn V /